

Ruokolahden Kuokkalammen linnusto vuosina 1949—56.

JOUKO TIUSSA & PAULI BAGGE

Ruokolahden laajan pitäjän itäosassa (61° 15' N, 29° E) sijaitseva eutrofinen Kuokkalampi on viime vuosina ollut Imatran Yhteislyseon piirissä toimivan luonnontieteellisen kerhon jäsenten pääretkeilykohteena. Mainitusta lammesta on jo aikaisemminkin julkaistu kirjoitus (T. A. PUTKONEN: Ruokolahden Kuokkalammen linnustosta, O. F. 1949, siv. 76-79), josta ilmenee lammen kasvillisuus, veden syvyys avovesialueella ja lammen suuruus. Kuokkalammen avovesialue on kuitenkin vuosi vuodelta pienentynyt ollen nykyisin vain muutamia hehtaareja. Varsinkin runsas *Typha latifolia*-kasvillisuus on tehty lammella liikkumisen vaikeaksi, paikatellen miltei mahdottomaksi. Lammella pesivien lintujen määrä vaihtelee eri vuosina 300 parin molemmin puolin. Puolet tästä määrästä tulee naurulokkiyhdyksunnan tilille. Naurulokkien seurassa viihtyvät *Aythya*-lajit sekä *Podiceps auritus* ovat voimakkaasti lisääntyneet kun sensijaan toiset lajit kuten pohjoinen *Anas acuta* ja eteläinen *Anas querquedula* ovat selvästi taantuneet. Vuoden 1949 jälkeen on lammelle tehty ainakin 50 retkeä, joista suurin osa huhti—kesäkuun aikana. Näiden retkien tuloksena olemme tavanneet lammella 123 lintulajia, joista lammen alueella pesivinä yli 20. Lammen linnuston määrästä ja vaihteluista viime vuosina antaa laatimamme pariarviotaulukko jonkinlaisen kuvan. Lammen pesivään linnustoon on laskettu kuuluvaksi kaikki lajit, joiden elinpiiriin lampi läheisesti kuuluu. Vertailun vuoksi on mukaan otettu myös vuoden 1949 pariarviot.

	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
<i>Emberiza schoeniclus</i>	10	6	6	7	7	5	5	7
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	30	25	25	25	25	25	30	25
<i>Luscinia luscinia</i>	—	1	1	1	1	2	1	4
<i>Circus aeruginosus</i>	—	—	—	—	—	1	—	—
<i>Anas platyrhynchos</i>	30	30	20	20	25	20	20	25
» <i>crecca</i>	10	10	6	6	10	10	7	10
» <i>querquedula</i>	10	6	4	4	7	7	4	4
» <i>penelope</i>	2	3	3	5	5	2	5	6
» <i>acuta</i>	5	5	5	3	3	2	2	3
» <i>clypeata</i>	15	5	4	4	3	6	3	4

<i>Aythya ferina</i>	9	6	5	5	12	5	13	20
» <i>fuligula</i>	2	3	5	5	10	20	15	25
<i>Podiceps griseigena</i>	—	—	—	—	—	—	1	1
» <i>auritus</i>	4	5	5	5	10	10	10	8
<i>Numenius arquata</i>	2	3	3	3	4	5	5	4
<i>Capella gallinago</i>	2	4	4	4	3	3	3	3
<i>Tringa ochropus</i>	—	2	1	1	1	2	1	1
<i>Vanellus vanellus</i>	6	6	4	4	4	6	3	3
<i>Sterna hirundo</i>	—	—	—	—	—	—	1	1
<i>Larus ridibundus</i>	150	150	150	150	150	175	85	160
» <i>canus</i>	3	4	2	2	3	2	4	2
<i>Porzana porzana</i>	6	4	3	3	4	5	5	2
<i>Fulica atra</i>	4	5	4	4	5	5	7	4
Yhteensä (<i>Paare insgesamt</i>)	300	283	260	261	292	318	230	322
Paria 1 km ² kohti (<i>Paare je qkm</i>)	250	236	217	218	243	265	192	269

Seuraavassa esitetään eräitä lisätietoja pääasiassa lajeista, jotka muuton aikana vierailevat lammella tai sen rantamilla.

Anthus pratensis (L.). Muuttoaikoina lammen ympäristöniittyjen tyypillisin pikkulintu.

Motacilla flava (L.). Lammella ja lähiniityillä 5—10 pesivää paria.

Circus aeruginosus (L.). Kesällä 1954 pesi lammella todennäköisesti rusko-suohaukka, joskaan pesää ei onnistuttu löytämään. — Muuttoaikoina tavataan yksinäisiä ♂-yksilöjä silloin tällöin, kuten 25. IX. 1955 ja 20. V. 1956.

Pandion haliaëtus (L.). Ainakin v. 1955 oli kalasääskellä pesä lammen länsipuolen korpialueella päätellen lintuparin jokapäiväisistä kalastusretkistä lammella. — Keväisin muuttoaikaan verraten yleinen.

Cygnus cygnus (L.). Jokakeväinen vieras, joka saattaa pikkuparvina oleskella jopa viikkokausia. Huhtikuussa näkee myös usein lammen yli lentäviä joutsenia. Retkillämme olemme nähneet joutsenia mm. 16. IV. 1950 2 yks., 26. IV. 1953 2 yks., 25. IV. 1954 3 yks., 28. IV. 1954 8 yks. ja 29. IV. — 2. V. 1954 1 yksilön. Monet joutsenista suhtautuivat sangen pelottomasti ihmisiin, koska lintuja ei ole hätyytelty.

Anser fabalis (Lath.). 1. V. 1951 16 yks. muuttoparvi lensi lammen yli suuntaan NE.

Bucephala clangula (L.). Tavataan vain muuttoaikoina, useimmiten muiden sotkien joukossa.

Clangula hyemalis (L.). Tavataan vain myöhäissyksyllä, jolloin alliparvet monesti muuttomatkoillaan oleskelevat lammella. Syyskuun loppupuolelta lammen jäätymiseen saakka alli on lammen runsasmääräisimpiä lajeja.

Mergus merganser L. ja *Mergus serrator* L. ovat harvinaisia muuttovieraita.

Podiceps cristatus (L.). 15. V. 1955 1 yks. sotkaparvessa lammen itärannalla.

Colymbus arcticus L. Nähty vain lammen yllä muuttomatalla.

Capella media (Lath.). 25. IX. 1955 2 yks. lammen pohjoispäässä.

Lymnocyptes minimus (Brünn.). Lammen pohjoispään rantaniityltä karkoitimme 2. V. 1954 yhden yksilön lentoon.

Philomachus pugnax (L.). Suokukot saapuvat toukokuun puolivälissä, joskus niitä näkee vielä kesäkuussa. Eri vuosilta on tiedossa seuraavia havaintoja: 7. V. ja 12. V. 1950 noin 20 yks., 14. V. 1953 5 yks., 14. V. 1955 noin 20 yks., 30. V. 1955 pari, 7. VI. 1955 2 ♂♂, 27. V. 1956 noin 30 yks. ja lisäksi erillinen ♂, ja 17. VI. 1956 12 yks. parvi.

Tringa glareola L. Muutamia yksilöitä oleskelee lammella läpi kesän. Muutto-aikaan toukokuussa yleinen. Yli 50 yks. parvia nähty mm. 14. V. 1953, 9. V. 1954 ja 14—15. V. 1955.

Tringa ochropus L. Muuttoaikoima verraten yleinen. Lammen länsipuolella pesinee 1—2 paria.

Tringa totanus (L.). 16. V. 1954 9 muuttomatalla olevaa yksilöä, joista kahta päästiin tarkastelemaan noin 3 metrin etäisyydeltä. 20. V. 1956 3 punajalkavikloa oli lammen pohjoispäässä pienen liroparven ja yksinäisen valkoviklon seurassa.

Tringa erythropus (Pall.). Jokakeväinen ohimuttaja. Pari havaintoa: 14. V. 1954 noin 30 yks. parvi. 29. IV. 1954 yksinäinen ♂ viklosekaparvessa. 15. V. 1955 yhteensä 17 yksilöä.

Tringa nebularia (Gunn.). Keväällä muuttoaikaan noin 15. IV. — 30. V. välisenä aikana ja myöhemmin heinä-elokuussa säännöllisesti yksinäisiä lintuja ja pikkuparvia. Muutamia yksilöjä oleskelee läpi kesän.

Larus minutus Pall. Harvinainen. Nähty vuoden 1948 jälkeen vain 12. V. 1956 1 yksilö pohjoispäässä naurulokkien joukossa.

Larus ridibundus L. Lammen valtalaji. Yhteiskunnan suuruus ei tosin ole 150 paria suurempi, eikä määrä jokaisena vuonna (kuten 1955) kohoa aivan tähänkään veden runsauden takia. Pesimäalue vaihtelee. Vuonna 1956 asusti pohjoispäässä noin 120 ja keskiosan eteläpuolella noin 30 paria. Eräässä laskennassamme oli 8 %:ssa pesiä 4 munaa, emmekä uskoisi aivan kaikkien olevan kahden naaraan pesiä.

Larus argentatus Pont. ja *Larus fuscus* L. Satunnaislajeja. Harmaalokki nähty 16. IV. 1954 lammen pohjoispäässä jäällä, selkälokki 15. V. 1955 lentelemässä muiden lokkien joukossa.

Zusammenfassung: Zur Vogelfauna des Sees Kuokkalampi (Kirchsp. Ruokolahti) in den Jahren 1949—56.— Seit die Brutvogelfauna dieses eutrophen Sees (Areal 1,2 km², Länge der Uferlinie 6 km) 1949 von PUTKONEN (O.F. 26:76-79) quantitativ untersucht wurde, sind ähnliche Taxierungen jährlich bis 1956 vorgenommen worden. Die Ergebnisse gehen aus der Zusammenstellung S. 129—130 hervor. Ausserdem wurden Beobachtungen über Durchzügler und zufällige Nahrungssucher gemacht.